

KOTO24-tuumaustunti: Kotivanhempien kotoutumisen edistäminen

26.3.2024

Ohjelma

Kotoutumislain uudistus (KOTO24) ja kotona lapsiaan hoitavien vanhempien kotoutumisen edistäminen, **Hanna-Maria Hyttinen, Työ- ja elinkeinoministeriö**

Miten tavoittaa työvoiman ulkopuolella olevia kunnan kotoutumispalveluihin? **Minna Säävälä, Työ- ja elinkeinoministeriö**

Kotoutumisen johdantojakso -hanke, **Liisa Kulta ja Tiina Kentta, Vantaan kaupunki**

Koto-Espoo ja Kotoa kohti työelämää - kokonaisvaltaista kotoutumista maahanmuuttajavanhemmille, **Reetta Tiainen, Espoon kaupunki ja Susanna Okker, Omnia**

Helsingin KOTIVA-toiminta, **Hannele Oja, Helsingin Kaupunki**

Kotoutumislain uudistus (KOTO24) ja kotona lapsiaan hoitavien vanhempien kotoutumisen edistäminen

Hanna-Maria Hyttinen
KOTO24-tuumaustunti 26.3.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kotoutumislain kokonaisuudistuksen (KOTO24) tavoitteena on

- vahvistaa maahanmuuttajien työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan,
- edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken,
- selkeyttää eri toimijoiden vastuita, päivittää kotoutumislakia vastaamaan viranomaistehtävien siirtojen aiheuttamiin muutostarpeisiin sekä vahvistaa monialaista yhteistyötä,
- **vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumista. Erityisesti maahanmuuttajanaisten kiinnittyminen yhteiskuntaan tukee lasten ja koko perheen hyvinvointia ja kotoutumista.**

Naisten kotoutumiseen kiinnitetään erityishuomiota

- Kotona lapsia hoitavien vanhempien ja muiden työelämän ulkopuolella olevien tavoittaminen on tärkeää, jotta heille voidaan tarjota palveluita kielitaidon ja muun osaamisen vahvistamiseen ja edistää suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta. Myös kunnan kotoutumishjelman tavoitteena on vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumista.
 - Jatkossa kunta laatii osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kotihoidontukea saaville henkilöille, joiden ensimmäisen oleskeluluvan/oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta.
- Kotoutumislaisissa säädetään tiedonsaantioikeuksista, jotta rekisteritietoja hyödyntäen voidaan tavoittaa ja ohjata henkilö kotoutumislain mukaisiin palveluihin. Myös muut tavoittamisen keinot, kuten matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta, yhteistyö lapsi- ja perhepalveluiden sekä kolmannen sektorin kanssa ja jalkautuva työ ovat tärkeitä tavoittamisessa ja luottamuksen luomisessa.
- Kotihoidontukea saavien vanhempien on mahdollista osallistua kotoutumissuunnitelmassa sovittuihin palveluihin osa-aikaisesti. Kotoutumissuunnitelman enimmäiskesto voidaan pidentää sen johdosta enintään kahdella vuodella.
 - Kohderyhmän huomioiminen palveluiden kehittämisessä on keskeistä; esim. monikielinen yhteiskuntaorientaatio, osa-aikaiset kielikoulutukset ja yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa.
- Maahanmuuttaneiden ja kotoutuja-asiakkaiden määrät vaihtelevat alueellisesti ja paikallistasolla: työllisyysalueiden ja kuntien yhteistyö tukee kotoutumispalveluiden saatavuutta ja kustannustehokkuutta. Myös työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumispalveluita voidaan järjestää kuntien yhteistyössä. Kotoutumispalveluiden järjestämisessä voidaan myös hyödyntää työllisyysalueiden rakenteita.
- Jatkossa kuntien kotoutumispalveluilla on käytössä kotoutumisen asiakastietojärjestelmä ("Koto-digi") pääasiassa muiden kuin työnhakijoiden asiakastietojen käsittelyyn.

Kohti vuoden 2025 uudistuksia: tutustu kotoutuminen.fi-sivuston materiaaleihin

- KOTO24-uudistukseen liittyvä tieto, materiaalit ja tapahtumat on keskitetty kotoutuminen.fi-sivuston [KOTO24-osioon](#).
- Muu vanhempien kotoutumisen tukemiseen liittyvä materiaali kotoutuminen.fi-sivustolla:
 - Policy brief 1/2021: [Maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyyden edistäminen](#)
 - Policy brief 1/2022: [Eritaustaisille lapsille tasavertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin](#)
 - Voimassa olevan kotoutumislain (1386/2010) mukaiset mallilomakkeet (*huom. jatkossa kotoutumisen asiakastietojärjestelmässä*):
 - [Alkuhaastattelu](#)
 - [Kotoutumissuunnitelma](#)
 - [Perheen kotoutumissuunnitelma](#)

Kiitos!

hanna-maria.hyttinen@gov.fi

Miten tavoittaa työvoiman ulkopuolella olevia kunnan kotoutumispalveluihin?

KOTO24-tuumaustunti: Kotivanhempien kotoutumisen edistäminen, Kuntaliitto 25.3.2024

Minna Säävälä

Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö, kotoutumisen osaamiskeskus

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Miksi tavoittaminen on tärkeää?

- Kotoutumisen osaamiskeskus on valmistellut materiaalin, jonka tarkoituksena on
 - tukea kuntia valmistautumisessa KOTO24-muutokseen vuoden 2025 alusta lähtien, jolloin kuntien edellytetään tavoittelevan entistä kattavammin työvoiman ulkopuolella olevia kotoutumista edistäviin palveluihin,
 - esitellä toimintatapoja työvoiman ulkopuolella olevien tavoittamiseksi käytännössä, ja
 - toimia perehdyttämisen apuvälineenä kotoutumista edistäviä työtehtäviä aloittaville.
- Kotoutumislain kokonaisuudistuksessa ja pääministeri Orpon hallitusohjelmassa pyrkimyksenä on nopeuttaa ja tehostaa maahanmuuttaneiden työllistymistä.
 - Erityisesti pitkään lapsia hoitavien vanhempien ja humanitäärisistä syistä maahantulleiden työllistyminen on hidasta.
 - Kotoutumiskoulutuksesta on tutkitusti hyötyä sekä yksilölle että lasten koulutukselle ja hyvinvoinnille.
- Tässä diaesityksessä esiteltävä materiaali sijoitetaan kotoutuminen.fi – verkkopalveluun ja julkaistaan lähipäivinä.

Kenestä puhumme kun puhumme työvoiman ulkopuolella olevista?

- Aikuisilla työvoiman ulkopuolella olevilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka eivät ole tarkasteluhetkellä työmarkkinoiden käytettävissä. He eivät ole työllisiä tai työttömiä. Työvoiman ulkopuolella voidaan olla **tilapäisesti** tai **pidempiaikaisesti**.
- Yleisimpiä syitä aikuisten maahanmuuttaneiden työvoiman ulkopuolella olemiselle ovat
 - **pienien lasten hoitaminen kotona,**
 - opiskelu,
 - **pitkäaikaissairaus,**
 - **vamma tai**
 - **keskeytynyt työhaku.**
- Eläkkeellä olevia maahanmuuttaneita on toistaiseksi vähän.
- Työvoiman ulkopuolella olevat maahanmuuttaneet eivät ole yhtenäinen ryhmä, vaan heitä on kaikissa taustamaaryhmissä ja eri syistä maahan muuttaneissa.
- Työvoiman ulkopuolella olevien tavoittaminen kotoutumista edistäviin palveluihin voi olla haasteellista. Mitä etäämmällä muuttaneet ovat työelämästä, sitä vaikeampaa heitä on tavoittaa palveluihin.

Työvoiman ulkopuolella olevien tavoittamisen viisi kulmakiveä

1. Luo luottamusta:

edistä monimuotoisuuden huomioimista kunnan palveluissa ja viestinnässä.

2. Tee **yhteistyötä** kunnan eri toimialojen ja paikallisten järjestötoimijoiden kanssa.

3. Käytä hyväksi kunnan muuttajatietoja ja Kelan toimittamia tietoja.

4. **Jalkaudu** sinne, missä työvoiman ulkopuolella olevat liikkuvat.

5. Lisää asiakkaan tietoa palveluista ja niiden hyödyistä **selkokielellisesti ja keskustellen.**

Periaatteet

Väestön monimuotoistumisen huomioiminen luo kuntaan kotoutumisen mahdollistavan ilmapiirin.

- Varmista monikielinen ja -kanavainen viestintä. Onko kunnassasi
 - tarjolla **monikielistä** ja **monikanavaista** tiedotusta ja viestintää maahanmuuttaneille,
 - viestintää palveluista **visuaalisesti** ja **selkokielellä** / selkeällä kielellä, ja
 - tietoa kunnan palveluista tarjolla siellä, missä työvoiman ulkopuolella olevat maahanmuuttaneet liikkuvat.
- Huomioi monimuotoisuus kunnan palveluissa. Onko kunnassasi
 - monimuotoisuuteen liittyvää **koulutusta henkilöstölle**
 - suunniteltu palveluja yhteistyössä maahanmuuttaneiden kanssa tai
 - kerätty heiltä **palautetta** palveluista.

Verkostot, kohtaamiset ja yhteistyö helpottavat kotoutumista edistävää työtä.

- Kartoita kunnan **kohtaamispaikat**. Onko kunnassasi
 - kohtaamispaikkoja, joissa maahanmuuttaneet ja valtavaestö voivat kohdata toisiaan
 - kuntalaisten verkkopalvelu- tai keskustelualustoja, jotka ovat saavutettavia ja turvallisia suomea/ruotsia opetteleville.
- Luo yhteydet paikallisiin **kansalaisjärjestöihin**. Onko kunnassasi
 - yhteistyötä ja verkostoja maahanmuuttaneiden parissa toimivien yhdistysten ja kunnan välillä?
- Tee **monialaista yhteistyötä**. Onko kunnassasi
 - toimivia yhteistyörakenteita kunnan eri toimialojen, muiden kuntien, oppilaitosten ja hyvinvointialueiden yhdyspintatyöhön?

Miten kunta voi tavoittaa maahanmuuttaneita?

Tietolähteitä on monia.

- Tietoa **kaikista** kuntaan muuttaneista ulkomaan kansalaisista ja vieraskielisistä saadaan **muutostietopalvelusta**, jota kunnan ICT-toimittaja pitää yllä DVV:n päivitysten mukaisesti.
 - Kunnan olisi hyvä varmistaa kaikkien kuntaan muuttaneiden tiedonsaanti kunnan toiminnasta ja palveluista jollakin tavoin. Esim. lähestymällä heitä kirjeellä tai kutsumalla tilaisuuteen.
- Kunnalla on vuoden 2025 alusta lähtien kotoutumislain mukainen velvoite tehdä osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi nykyistä laajemmalle joukolle alle kolme vuotta sitten oleskeluluvan tai oleskelukortin saaneista tai oleskeluoikeuden rekisteröineistä.
 - Kunnat saavat Kelmu-yhdyspinnan kautta tiedon Kelalta niistä maahanmuuttajista, jotka saavat **perustoimeentulotukea** pidempiaikaisesti.
 - Kunnalla on oikeus saada Kelalta tiedot myös **kotihoidontukea** saavista henkilöistä palveluihin tavoittamiseksi.
 - **Ihmiskaupan uhreista** kunta saa tietoa UMA-järjestelmästä.
 - Kunnat, joilla on oikeudet UMA-järjestelmän LAKO-AUTO-toiminnallisuuteen, näkevät järjestelmästä kunnassa tai alueella asuvat **pakolaistaustaisten** korvausten piiriin kuuluvat henkilöt.
- Näihin ihmisiin tulisi saada yhteys kirjeitse tai puhelimitse ja kutsua osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin.
- Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on tärkeää tavoittamisessa, koska osalle tehdään monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi.

Tavoittaminen ja kotoutumista edistävien palveluiden tarjoaminen

- Kirjeitse tavoittelu ei välttämättä johda yhteydenottoon.
- Puhelinnumeroita ei välttämättä ole, ne ovat vanhentuneet tai niihin ei vastata.

Mikä neuvoksi?

- Henkilökohtaiset kohtaamiset ovat kaikkein tärkeimpiä tavoittamisessa ja luottamuksen luomisessa.
- Jalkautuva työ on sitä tarpeellisempaa, mitä haavoittuvammasta asiakasryhmästä on kyse.
- Yhteistyö kunnan muiden toimialojen, järjestöjen, muiden viranomaisten ja eri kieliryhmiin kuuluvien kunnan työntekijöiden kanssa voi auttaa tavoittamisessa.

Tavoittaminen on vasta ensi askel

Matka tavoittamisesta kannustamiseen: Kunnioita, kysy ja kuuntele

- Kunnalla on velvoite monien työvoiman ulkopuolella olevien osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin (uusi KotoL 9§, 14§, 15§).
 - Osallistuminen palvelutarpeen arviointiin on työvoiman ulkopuolella oleville kotona lapsia hoitaville kuitenkin vapaaehtoista. Osallistumattomuudesta ei tule heille sanktioita.
- Osallistumiseen motivoimisessa on kuunneltava asiakkaan omia tarpeita ja toiveita sekä tehtävä ymmärrettäväksi kotoutumista edistävien palveluiden hyödyt ja mahdollisuudet.
- Asiakas voi tarvita motivoituakseen ymmärrettävää tietoa mm. kotoutumiskoulutuksen sisällöstä, kotoutumiskoulutuksen vaikutuksista etuuksiin, varhaiskasvatuksesta tai kuntoutuksen mahdollisuuksista.

Kiitos!

minna.saavala@gov.fi

kotoutuminen.fi

KOTOAUTUMISEN JOHDANTOJAKSO- HANKE

Liisa Kulta, projektipäällikkö

26.3.2024

Vantaa ♦ Vanda
1974–2024

Taustatietoa

OECD:n raportti Suomen pitäisi kehittää maahanmuuttajanaisten tavoittamista kotoutumispalveluihin sekä kotoutumisen työelämälähtöisyyttä

Kotona lapsia hoitavien vanhempien tavoittamista ja osallistumista palveluihin olisi lisättävä, jotta maahanmuuttajanaisten osallisuutta ja työllisyyttä sekä koko perheen kotoutumista voidaan tukea nykyistä paremmin.

Kohderyhmä on ollut vaikeasti tavoitettava.

Kesällä 2022 TEM avasi haun työvoiman ulkopuolella olevien johdantojaksen palveluiden pilottikokeiluille.
Jatkohankekausi 1/2023 alkaen.

Helsinki, Espoo ja Vantaa saivat hankkeen.

Kotoutumisen johdantojakso – hanke, perustietoja

Työntekijät:

Liisa Kulta, projektipäällikkö

Nina Leskelä, projektiasiantuntija (hankkeessa 40%)

Tiina Kentta, kumppanuusasiantuntija

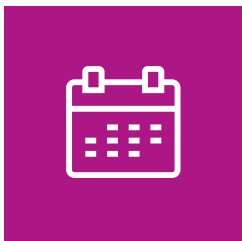
Mariam Bahafid, kotoutumisen suunnittelija (1.4. alkaen!)

Mitä teemme?

Kehitämme vieraskielisten työvoiman ulkopuolella olevien, erityisesti kotivanhempien, alkuvaiheen kotoutumispalveluita.

Esim. monikieliset yhteiskuntaorientaatiot, palvelutarpeen kartoitus, alkukartoitus, ohjaus ja neuvonta, verkostoyhteistyö.

Aikataulu

Hanke jatkuu vuoden 2024 loppuun saakka.

Vuonna 2025 uusi kotoutumislaki tulee voimaan ja vieraskielisten työvoiman ulkopuolisten palveluista tulee osa kaupungin lakisääteisiä peruspalveluita.

Rahoittaja:

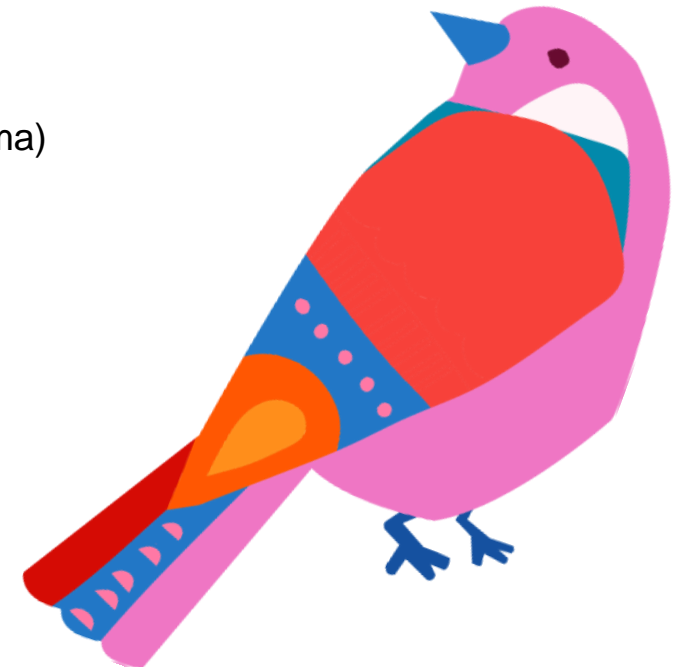

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Omankielinen yhteiskuntaorientaatio

- Koulutuksessa annetaan **perustietoa** omalla kielellä:
 - Suomen historiasta
 - sosiaali- ja terveystalvuluista
 - kotoutumistalvuluista
 - työllisyystalvuluista
 - varhaiskasvatuksesta
 - asumisesta Suomessa
 - muista arjen asioista Suomessa (esim. KELA, Migri, verotus)
 - omista oikeuksista ja velvollisuuksista
- **Kohderyhmänä** työvoiman ulkopuolella olevat, erityisesti kotivanhemmat
- Orientaatio kestää **50 oppituntia**, koulutuksen järjestäjänä on Careeria (ELY:n kilpailuttama)
- **Osallistujia** 10-18, olla minimi 10 henkilöä
- Voidaan järjestää täysin **etänä, hybridinä tai paikan päällä**
- Vantaalla järjestetty **yhteistyössä järjestöjen** kanssa, liittyen esim. seuraaviin asioihin:
 - Markkinointi ja osallistujien rekrytointi
 - Lastenhoito
 - Tarjoilut
 - Tila

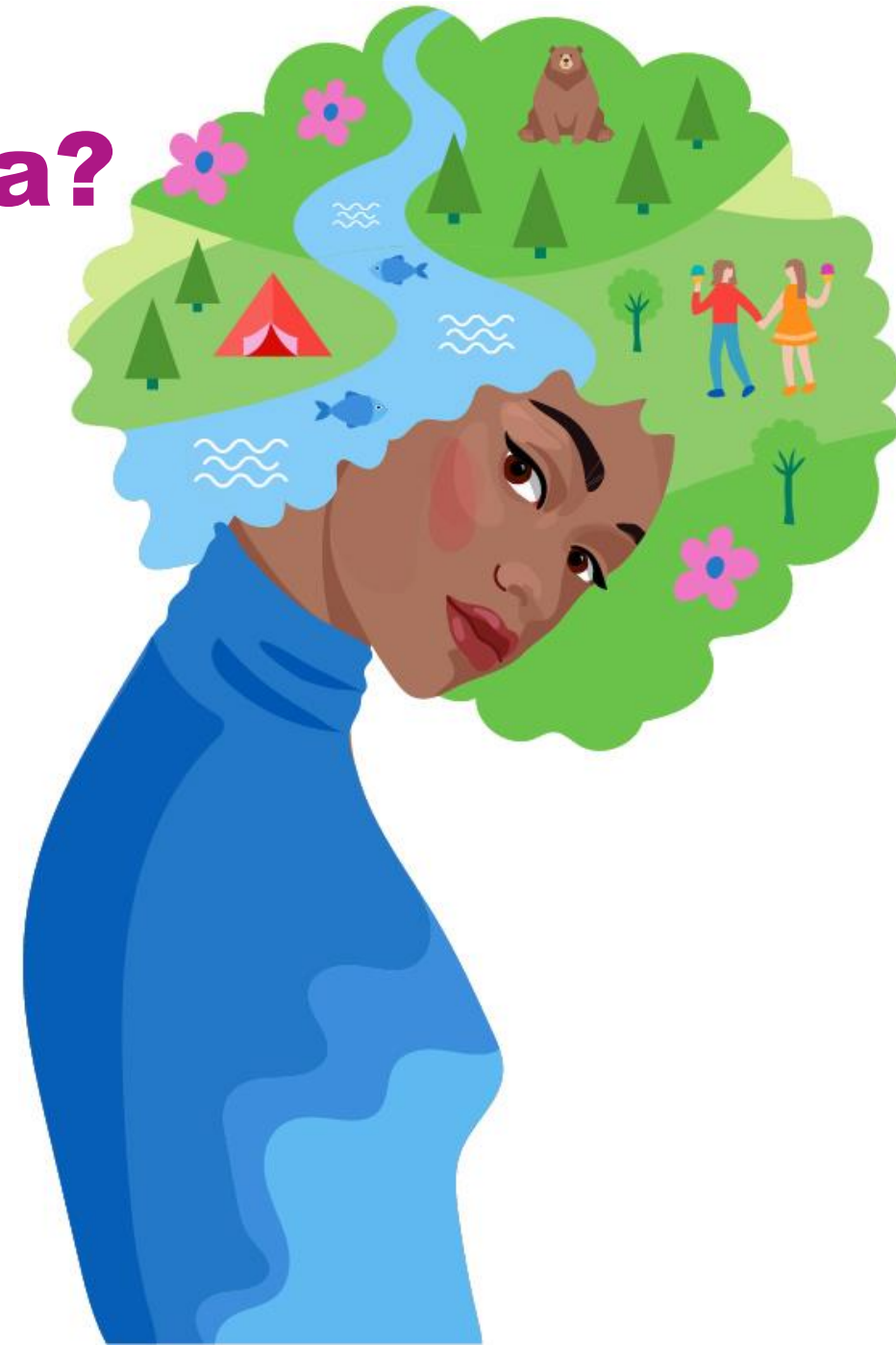

Mitä osallistuja saa yhteiskuntaorientaatiosta?

- Luotettavaa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta
 - omalla kielellä
 - ymmärrettävässä muodossa
 - dialogisesti
- Tietoa Vantaan palveluista oman perhe-elämän tueksi
- Uusia ystäviä
- Todistuksen
- Auttaa hahmottamaan **miten suomalainen yhteiskunta kokonaisvaltaisesti toimii** ja mikä on oma rooli siinä
 - Voi auttaa ihmistä ymmärtämään palvelurakennetta paremmin
 - Voi vähentää palveluiden kuormittumista

”Minä tunnen, että sain tämän kurssin avulla itsevarmuutta ja rauhaa.”

Osallistuja monikielisessä yhteiskuntaorientaatiossa, 2023

Hankkeen järjestämät omankieliset yhteiskuntaorientaatiot

Kevät 2023

- arabiankielinen (yhteistyössä Nicehearts ry:n kanssa)
- englanninkielinen (pk-seudun yhteinen)

Syksy 2023

- venäjä
(Yhteistyössä Vantaan Venäläisen Klubin ja Vantaan seurakuntayhtymän kanssa)
- venäjäksi ukrainalaisille
(pk-seudun yhteinen)

Kevät 2024

- englanti (yhteistyössä Vantaan Aikuisopiston, Vantaan Lastenliitto ry:n ja Koivukylän avoimen kohtaamispaikan kanssa)
- albania
(Yhteistyössä Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry:n kanssa)
- somali
(Yhteistyössä Sahan-seura ry:n kanssa)
- Ilmoittautuminen auki:
 - farsi
 - arabia

Syksy 2024

- Suunnittelu käynnissä

Svenska YLE vieraili Vantaalla yhteiskuntaorientaatioryhmässä

- Englanninkielinen yhteiskuntaorientaatio Koivukylässä, 3/2024
- <https://svenska.yle.fi/a/7-10053063>

50

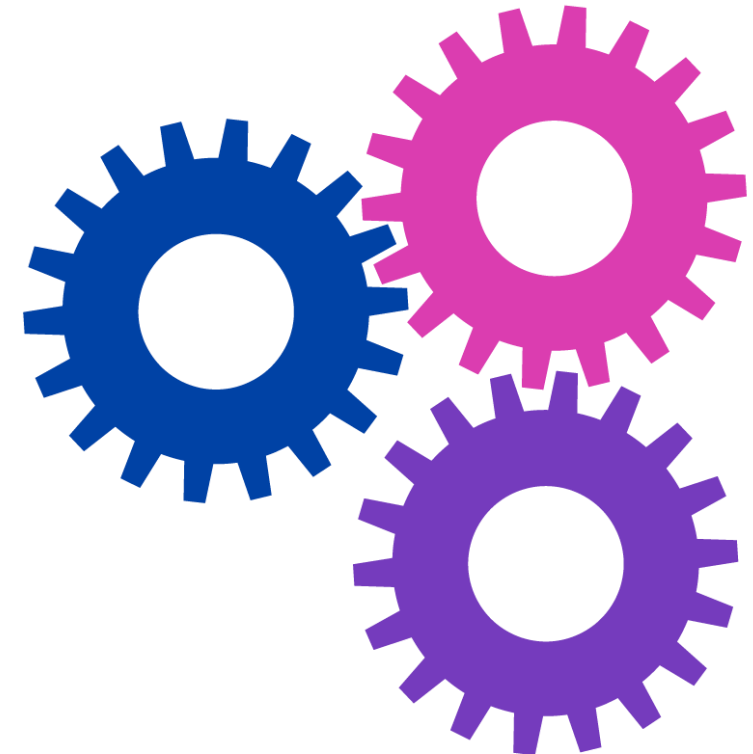
Vantaa ♦ Vanda
1974–2024

Haasteita ja onnistumisia

Haasteita

- Ydinkohderyhmä haastavasti tavoitettava
 - Juuri tulleet kotivanhemmat ei välttämättä tunne hyvin alueen palveluita ja ihmisiä
→ viesti tavoittaa huonosti
 - Erilaiset arjen haasteet vaikuttavat
 - Toimeentulo
 - Yksinäisyys
 - Mielenterveys
- Laadukkaan ja toimivan lastenhoidon järjestäminen
- Osa yhteistyökumppaneiden vakuuttamisesta on haastavaa
- Yhteiskuntaorientaatio teemana ja sanana voi olla hankala ymmärtää
 - Niin kohderyhmälle kuin yhteistyökumppaneillekin
 - Uusi asia, vaatii tiedon jakamista ja keskustelua

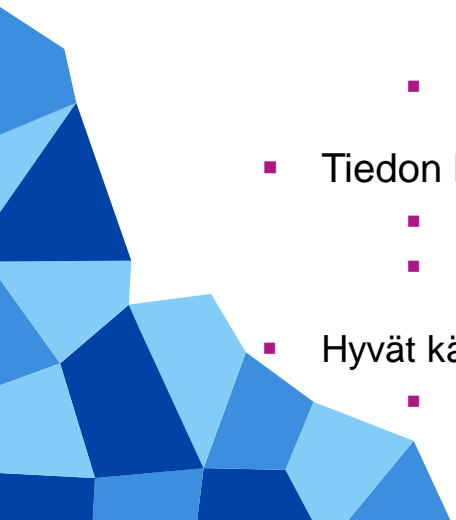
Onnistumisia

- Järjestöyhteistyö
 - Hyvät ja luottamukselliset suhteet paikallisiin järjestöihin
- Hyvä tiedottaminen
 - Lyhyiden yhteiskuntaorientaatio-infojen järjestäminen
 - Lukuisat palaverit eri asiantuntijoiden kanssa
 - Vierailut eri ryhmissä
 - Sosiaalinen media
- Infotilaisuudet tärkeistä aiheista
 - Aiheita suoraan järjestöiltä ja kohderyhmäläisiltä
- Päiväkotien vanhempainmessut
- Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään-toiminta
- Verkostotyö:
 - Vantaan vieraskielisten kotivanhempien verkosto
 - PK-seudun keskinäinen hyvä yhteistyö
- Kokeilut

Opittua

- Kohderyhmän tuntemus, ihmisten moninaisen arjen ymmärtäminen
- Yhteistyö on todella tärkeää
 - Kaupungin palvelut
 - Hyvinvointipalvelut
 - Kolmas sektori
- Tiedon jakaminen
 - Mitä yhteiskuntaorientaatio on?
 - Kohderyhmä
 - Ammatilaiset
 - Hyvät markkinointi
 - Mainonta yhteistyökumppaneiden kautta
 - Mainonta somessa (mm. Instagram, Facebook, LinkedIn)
 - Vierailut kohderyhmän toiminnassa
 - Vierailut ammattilaisten palaverissa
 - Infotilaisuudet muistakin aiheista
- Tiedon kerääminen
 - Keskustelut kohderyhmän kanssa
 - Keskustelut yhteistyökumppaneiden kanssa
- Hyvät käytännöt löytyvät kokeilemalla!
 - Erilaisia tapoja kannattaa testata rohkeasti

Miksi monikielinen yhteiskuntaorientaatio on niin tärkeää?

- Mahdollisuus opiskella uutta yhteiskuntaa omalla kielellä edesauttaa tiedon omaksumista ja osallisuuden kokemuksen syntymistä
 - Turvattomuuden ja ulkopuolisuuden tunne vähenee, henkilön on mahdollista olla aktiivinen yhteiskunnan jäsen
 - Luotettavan ja saavutettavan tiedon avulla henkilö voi tehdä omaa elämäänsä koskevia kestäviä päätöksiä
- Kokonaiskäsitys uudesta kotiyhteiskunnasta helpottaa
 - luottamuksen rakentumista
 - oikeisiin ja oikea-aikaisiin palveluihin hakeutumista
 - mielekkäiden jatkopolkujen rakentumista
 - koko perheen hyvinvoinnin vahvistumista

Kiitos!

Liisa Kulta, *projektipäällikkö*
p. 040 1596897, liisa.kulta@vantaa.fi

Koto-Espoo

Alkuvaiheen kotoutumispalvelut

Maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjauspalvelut,
Espoon kaupunki

Koto-Espoon kotoutumispalvelut ovat suunnattuja työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttaneille

- ✓ Pilotoimme uudistuvan kotoutumislain mukaista toimintaa ja kehitämme kotoutumispalveluja kotivanhemmille
- ✓ Koto-Espoossa vastaamme myös työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden kotoutumispalveluista kiintiöpakolaisten, kansainvälistä suojelua saaneiden, pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien ja ihmiskaupan uhrien osalta

- ✓ Vastaamme myös kiintiöpakolaisten ja muiden kuntapaikan saaneiden vastaanoton koordinoimisesta
- ✓ Koto-Espoon toimintaa rahoittaa tällä hetkellä kaupungin lisäksi myös TEM. Lisäksi kotivanhempien palveluja kehitetään ESR+-hankkeessa yhteistyössä Omnian ja Espoon varhaiskasvatuksen kanssa. Toiminta muuttuu lakisääteiseksi vuoden 2025 alusta lähtien.

Tavoitteemme

Tavoittaa espoolaiset
maahanmuuttaneet
kotivanhemmat

Tarjota heille
palvelutarpeen mukaisia
palveluja

Nopeuttaa kotoutumista,
suomen tai ruotsin kielen
oppimista ja työllistymistä

Lisätä
maahanmuuttaneiden
kotivanhempien osallisuutta

Edistää
varhaiskasvatukseen
hakeutumista

Valmistautua uuden
kotoutumislain
voimaantuloon 1.1.2025

Työntekijät

Satu Venhola, Palvelupäällikkö

Jaana Leinonen, Projektikoordinaattori & tiimin
esihenkilö

Reetta Tiainen, koordinaattori

Laura Tiihonen, koordinaattori

Mounia Bejedi, koordinaattori

Ulla-Kaisa Pihlaja (50%), Viestintäasiantuntija

Annukka Lyyttinen, Varhaiskasvatuksen
palveluohjaaja

Palvelumme

Asiakas saa oman työntekijän, jolta saa monipuolisesti ohjausta ja neuvontaa

- ✓ Teemme asiakkaille asiakkuuden alussa alkukartoituksen, jossa kartoitamme asiakkaan palvelutarpeen
- ✓ Tarvittaessa teemme kotoutumissuunnitelman, jossa sovimme yhdessä asiakkaan kanssa asiakkaan kotoutumista edistävistä palveluista ja toiminnasta
- ✓ Seuraamme kotoutumissuunnitelman toteutumista ja olemme säännöllisesti yhteydessä

Lisäksi tarjoamme kohderyhmälle suunniteltuja palveluja

- ✓ Suomen kielen kurssit kotivanhemmille, jossa lapsille varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa
- ✓ Ryhmätoiminnot, kuten esimerkiksi yhteiskuntaorientaatiot, naisten hyvinvointiryhmä, lempeästi kohti työelämää -valmennus
- ✓ Infotilaisuudet, jossa aiheina esimerkiksi varhaiskasvatus, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut
- ✓ Matalan kynnyksen neuvonta kotivanhemmille perhekeskuksissa

Havaintoja ja huomioita

✓ Asiakkaiden tavoittaminen

83 asiakasta, joista 44 pilotin asiakkaita

- Järjestö- & organisaatioyhteistyö
- Neuvolan Moniku-palvelu
- Perhekeskuksiin jalkautuminen
- Somekanavat
- META maksettu markkinointi
- Yhteisölähettiläät (arabia ja venäjä)

✓ Keitä ollaan tavoitettu

✓ Asiakastyön arki

KOTOA KOHTI TYÖELÄMÄÄ

1.9.2023-31.12.2025

SUSANNA OKKER

ESR+-RYHMÄHANKE OMNIA & ESPOO

Tavoitteena on tukea maahanmuuttaneiden pieniä lapsia kotona hoitavien vanhempien (=kotivanhemmat) työelämäosallisuutta sekä koko perheen kotoutumista kehittämällä **kokonaisvaltainen toimintamalli kotoutumisen tukemiseksi**.

Kohderyhmä

- Kotoutumisajalla tai sen jälkeen
- Vanhempainvapaalla
- Suomen kielen taito heikko
- Kerhoon tuleva lapsi 1-5-vuotta

Taustalla mm.

- Kotoutumislain kokonaisuudistus 2025
- Suomen kahden polun integraatiomalli (OECD 2018)
- Espoon ja Omnian strategiat ja naisten työllisyyden parantaminen näissä
- Vieraskielisten lasten pienempi osuus varhaiskasvatuksessa

Euroopan unionin
osarahoittama

ESPOO
ESBO

KOKONAISVALTAINEN TOIMINTAMALLI

1) Palvelutarpeen arviointi (Koto-Espoo)

Ohjaaminen toimintaan, muu neuvonta ja ohjaus.

2) Suomen kielen kurssi (Omnia)

Toiminnallista kielen opetusta 20 viikkoa. Tällä hetkellä 2 x viikossa 3 tuntia tauon kanssa, siirtymässä 2,5 h ilman taukoa.

3) Yksilö- ja ryhmäuraohjaus (Omnia)

Oman tavoitteen ja jatkopolun miettiminen, esteiden ja seuraavien askelten tunnistaminen.

4) Liikunta- ja kulttuuripalvelut (Espoo)

Liikkumiseen innostaminen ja palveluiden muotoilu kohderyhmälle sopivaksi.

5) Avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoiminta (Espoo)

Ammattihoitotiimi, samoissa tiloissa kurssin kanssa.

Euroopan unionin
osarahoittama

ASIAKASLÄHTÖISYYS & NAISERITYISYYS

Palvelumuotoilussa huomioitu koko perhe

- Lastenhoidon laatu
- Päiväaika, jolloin ei muita velvoitteita
- Alueellisuus ja hyvät kulkuyhteydet
- Päiväaikataulu suunniteltu oppijoiden ja lasten tarpeista käsin – ei liian pitkä, ei taukoa
- Sisällöt tukevat kokonaisvaltaista kotoutumista
- Muihin samassa tilanteessa oleviin tutustuminen
- Hyvinvoinnin ja aktiivisuuden lisääminen poikkileikkaavasti mukana

→ Toiminnan kehittäminen ketterää – palautetta pyydetään aktiivisesti ja se vaikuttaa palveluun

Euroopan unionin
osarahoittama

HUOMIOITA KOHDERYHMÄSTÄ

- Käytännössä lähes kaikki naisia
- Motivaatio kielen oppimiseen ollut korkealla, mutta kurssi voi katketa elämäntilanteen muutosten takia
- Hyvin heterogeeninen ryhmä – kouluttamattomista korkeakoulutettuihin (41%)
- Ryhmän monikielisyys vaatii toiminnalta joustavuutta – selkokieliyys/ omakielisyys/ tukikielten hyödyntäminen
- Alueellisuus ja liikkumisen miettiminen tärkeää – etäisyydellä iso vaikutus esteettömyyden kokemukseen
- Kerhotoiminnassa lapset pääsääntöisesti noin 1-vuotiaita – ensimmäisiä kokemuksia vanhemmasta erossa olemiseen, eroahdistus käsinkosketeltavaa, stressaava elämänmuutos koko perheelle

KIITOS!

Susanna Okker

Projektipäällikkö

040 1267 590

susanna.okker@omnia.fi

Heidi Naukkarinen

Suunnittelijaopettaja

040 353 2540

heidi.naukkarinen@omnia.fi

Elina Turunen

Uraohjaaja

040 1267 558

elina.turunen@omnia.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Helsingin KOTIVA- toiminta

- Kotiva-opetus
- Kotiva-yhteiskuntataito
- Kotiva-kerho

Anne Rasskasov, Katja Kauti-Karakus, Hannele Oja
26.3.2024

Työväenopiston Maahanmuuttajakoulutuksen yksikkö

- Suomi toisena kielenä -opetusta n. 13 500 tuntia, 200 kurssia / vuosi
 - Kaikille avoimen tarjonnan lisäksi esim. työllisyyttä tukevia kursseja yhteistyössä Helsingin työllisyyspalveluiden kanssa, palvelukeskusten senioriasiakkaille ja Uusix-verstaiden kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille kohdennettuja kursseja
- Luku- ja kirjoitustaidon opetusta n. 3 500 tuntia, 15 kurssia / vuosi
 - Vapaan sivistystyön erityistehtävä
- Vieraskielisten kotivanhempien KOTIVA suomen kielen kursseja sekä somalin-, arabian- ja englanninkielisiä yhteiskuntataidon ryhmiä n. 5 500 tuntia, 50 kurssia / vuosi
- Keskitason YKI-tutkinto ja YKI-tutkintoon valmentavat kurssit
- 2023 yksikössä 3 040 yksittäistä opiskelijaa, Kotivassa vajaat 300 opiskelijaa / vuosi

Leikkipuistot ja perhetalot

- Leikkipuistot ja perhetalot tarjoavat vauva- ja lapsiperheille aamupäivisin mukavaa ja monipuolista tekemistä, ohjattua toimintaa sisällä ja ulkona. Tervetuloa liikkumaan, leikkimään, laulamaan, loruilemaan, taiteilemaan ja tutkimaan. Leikkipuistojen avoimen varhaiskasvatuksen toiminta perustuu Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminta on maksutonta.
- Kerhot 2–4-vuotiaille on suunnattu kotona hoidossa oleville lapsille. Vauvaperheohjaus on jatkoa neuvolan perhevalmennuksen vauvaperheille. Tapaamisissa keskustellaan seuraavista aiheista: Yhdessä vauvan kanssa, Voimavaroja arkeen ja Vauvan vuorokausirytmii.
- Uniohjauksen pienryhmiä järjestetään perheille, joissa vanhemmat kokevat 6–12-kuukauden ikäisen vauvan ”yöelämän” ongelmalliseksi

Leikkipuistot ja perhetalot

- KOTIVA-kerhot Kotiva-opetuksen ja –yhteiskuntataidon ryhmien opiskelijoiden lapsille
- Tänään tavataan -kahvila on kulttuurien kohtaamispaikka vauva- ja lapsiperheille
- Koululaisille leikkipuistoissa järjestetään perusopetuksen iltapäivätoimintaa, joka on tarkoitettu 1.–2.-luokkalaisille ja erityisen tuen oppilaille. Koululaisten loma-aikoina osassa leikkipuistoissa järjestetään ohjattua toimintaa lapsiperheille ja koululaisille.
- Lisätietoa leikkipuistojen toiminnasta löytyy www.hel.fi/leikkipuistot

Kotivan taustaa

- Kotivanhempien koulutusta (KOTIVA) järjestetty ja kehitetty Helsingissä vuodesta 2009 lähtien. Vertaisryhmä-toiminta (nyk. yhteiskuntataitojen ryhmät) alkanut Kotivan [KYKY II-kehittämishankkeena](#) v. 2017-2019.
- Osana Helsingin kaupunkistrategiaa ja kotoutumishjelmaa Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelman 2018–2021 tavoitteena oli vakiinnuttaa kotivanhempien suomen (ja ruotsin) kielen kurssit, ohjaus ja vertaisryhmät osaksi perustoimintaa.
- Tavoitteessa onnistuttiin, Kotiva-toiminnalle saatiin neuvoteltua pysyvä rahoitus osaksi toimialan talousarviota ja siitä tuli vakiintunut toimintamuoto.
- Lasten Kotiva-kerhot järjestää leikkipuistot ja perhetalot (avoin varhaiskasvatus)

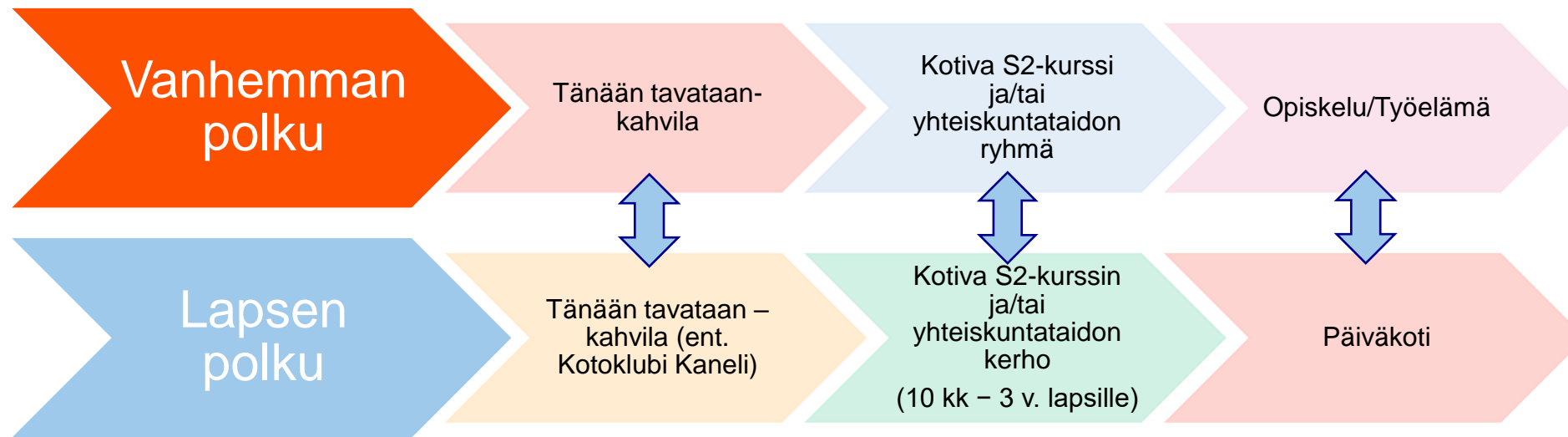
Kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteet 2022-2025

- Kaupunki panostaa Suomeen muuttaneiden naisten kielenopetukseen, työnhaun tukeen ja verkostoitumisen mahdollisuuksiin. Erityisesti halutaan huomioida lapsiaan kotona hoitavat vanhemmat, minkä vuoksi yhteistyötä kehitetään ja uusia toimintamalleja luodaan yhdessä mm. neuvoloiden sekä leikkipuistojen ja järjestöjen lapsiperhetoiminnan kanssa.
- ja
- Toimialojen yhteistyöprosessit määritellään kotivanhempien tavoittamisen suhteen. Olemassa olevaa toimintaa kehitetään ja laajennetaan tarpeen mukaan. (Painopisteitä tarkentavat toimenpiteet)

Toiminnan merkitys ja tavoite

- Kotiva on tavoitteellista ja osallistavaa toimintaa, joka painottuu vieraskielisten vanhempien JA lasten kotoutumiseen, kielen ja palvelujärjestelmien oppimiseen.
- Kotivan S2-opetuksen järjestämistä ohjaa työväenopiston S2-ainealan opetussuunnitelma (taustalla aiemmin tehty Kotivan toteutussuunnitelma).
- Kotiva- kerhotoimintaa ohjaa varhaiskasvatuslaki ja valtakunnallinen ja Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma. Toiminta on avointa varhaiskasvatusta ja noudattaa Helsingin varhaiskasvatuksen kerhotoiminnan linjauksia ja käsikirjaa.

Vanhemman ja lapsen KOTIVA-polku

(Aiemmin tukevaa toimintaa leikkipuistojen ja työväenopiston yhteistyössä järjestämä [Digileikkipuisto](#))

KUKA VOI TULLA KOTIVA S2-kursseille ja yhteiskuntataidon ryhmiin?

- helsinkiläinen äiti tai isä, joka hoitaa lasta kotona
- lapsen pitää olla yli 10 kuukautta ja alle 3 vuotta
- opiskelijalla tulee olla motivaatiota suomen kielen ja kulttuurin opiskeluun

Kotiva-toiminta keväällä 2024

- Kotiva-opetus (S2-kurssit)
 - 16 kurssia
- Kotiva-Yhteiskuntataidon ryhmät
 - 3 somalinkielistä ryhmää, josta 2 lähiryhmää ja 1 etäryhmä
 - 2 arabiankielistä ryhmää, josta 1 lähiryhmää ja 1 etäryhmä
 - 1 englanninkielinen etäryhmä
- Järjestämispaiikat: Haaga, Jakomäki, Kallio, Kannelmäki, Kivikko, Kontula, Malmi, Maunula, Myllypuro, Pasila, Pitäjänmäki (koulu), Siltämäki (koulu) Vallila, Viikki, Vuosaari, verkko
- 2022-2023 kanslian rahoituksella Vanhemmat mukaan-hanke, jossa toimintaa käynnistettiin yhteistyössä Kankarepuiston, Kannelmäen, Siltämäen ja Pitäjänmäen peruskoulujen kanssa. Lastenkerhot ostopalveluna. Keväällä 2024 toiminta jatkunut Siltämäessä ja Pitäjänmäessä, lastenhoitajat Seuresta.

Millaisia KOTIVA-suomen kielen kurssit ovat?

- Luku- ja kirjoitustaito
- Alkeiskurssi (A1.1.->A2.2)
- Jatkokurssi (A2.2->B1.2)
- 2,5 tuntia 2 kertaa viikossa tai intensiivi- (vain 1 kurssi) 2,5 tuntia 4 kertaa viikossa
- Kurssit ovat klo 9-11.30, eri puolilla Helsinkiä

Kotiva-kerhot

- Leikkipuisto ja perhetalo järjestävät Kotiva-opetuksessa tai –yhteiskuntataidon ryhmän huoltajan lapselle opetuksen ajaksi Kotiva-kerhoja
 - lapset yli 10 kk – 3 vuotta
- Toimintaa ohjaa Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma, leikkipuistoyksikön toimintasuunnitelma ja toimipisteen pedagoginen suunnitelma
- Tavoitteet:
 - Turvata lapsen hyvän kasvun edellytykset
 - Lapsen tottuminen suomenkieliseen ympäristöön
 - Suomenkieleen tutustuminen
 - Lapsen luontaiset tavat toimia (Leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja taiteellinen kokeminen ja ilmaisu) ovat toiminnan perusta
 - ulkoilevat, laulavat ja leikkivät lasten kanssa

Mitä vanhempi hyötyy leikkipuistossa/perhetalossa järjestettävästä suomenkielen opetuksesta

- Matalan kynnyksen kohtaamispaikat on tärkeitä kotoutumiselle
- Vertaistuki
- Sosiaalinen verkosto laajentuu
- Epävirallisuus ja kodinomaisuus
- tutustutaan omaan asuinalueeseen, kotikaupunkiin, suomalaisiin
- Suomalaisen kulttuurin ja elämäntavan ymmärrys
- Sosiaalialan ammatillisuus ja moniammatillisuus
- työntekijät ovat kulttuurisensitiivisiä ja vuorovaikutteinen ohjaus voimavaraistaa
- Työelämään tutustuminen

Mitä tapahtuu, kun KOTIVA-suomen kielen kurssi loppuu?

- Kotiva-kurssi kestää yhden vuoden (1 vuosi)
- Lomat ovat samat kuin lapsille peruskouluissa
- Kurssin lopuksi tehdään kirjallinen ja suullinen kielitesti (Testipisteen testi)
- Opettajat ja monikieliset ohjaajat auttavat hakemaan kouluun tai työhön
- Opiskelijat saavat todistuksen suomen kielen tasostasi (A1.1-B1.2)

Tänään tavataan -kahvila

- Toimintaa järjestetään osassa leikkipuistoja ja perhetaloja
- Rentoa yhdessäoloa, lapset ja aikuiset yhdessä.
- Toimintaa, tutustumista ja tarinoita.
- Tänään tavataan -kahvila on kulttuurien kohtaamispaikka
- kaikille vauva- ja lapsiperheille.
- Ohjatuissa tuokioissa lapset oppivat kieltä hauskasti ja monipuolisesti satujen, laulujen ja lorujen kautta. Aikuisilla on mahdollisuus harjoitella suomen kielen taitoja.
- Toisto-metodi käytössä
- Toiminta on maksutonta

Tänään tavataan -kahvila

Leikkipuisto Kannelmäki: ti klo 10–11
(Kanneltie 1 a, Kannelmäki)

Perhetalo Kajuutta: ke klo 10–12
(Kaivonkatsojanpolku 4, Vuosaari)

Perhetalo Sahrami: ke klo 13–14
(Kangasalanatie 11, Vallila)

Leikkipuisto Tapuli: pe klo 9–11
(Kimnaasipolku 7, Tapulikaupunki)

Perhetalo Naapuri (Leikkipuisto Kiikun tiloissa): joka toinen torstai, klo 9.30–11.30 (Kiikku 6, Kontula)

Leikkipuisto Lehdokki (Naapuruustalo Pasilan tiloissa): pe klo 10–11
(Asemapäällikönkatu 12 b, 5 krs., Itä-Pasila)

Rentoa yhdessäoloa, lapset ja aikuiset yhdessä.

Toimintaa, tutustumista ja tarinoita.

Tänään tavataan -kahvila on kulttuurien kohtaamispaikka kaikille vauva- ja lapsiperheille.

Ohjatuissa tuokioissa lapset oppivat kieltä hauskasti ja monipuolisesti satujen, laulujen ja lorujen kautta. Aikuisilla on mahdollisuus harjoitella suomen kielen taitoja.

Toiminta on maksutonta.

Somalin- ja arabiankieliset yhteiskuntataidon ryhmät kotivanhemmille

- Tarkoituksena on yhteiskuntatietoisuuden kasvattaminen, palvelujärjestelmien ymmärtäminen, suomalaiseen kulttuuriin tutustuminen, osallisuuden lisääminen ja vanhemmuuden tukeminen.
- Lisäksi ryhmille järjestetään suomen kielen ja digitaitojen opetusta

Kiitos!